

Újítómozgalmunk feladatai módosított ötéves terv megvalósításában

Írta: HEVESI GYULA

Örömmel és határtalan lelkesedéssel fogadták a dolgozók az országgyűlés határozatát, amely az ötéves tervünknek, Pártunk II. kongresszusa által meghatározott, kibővített kereteit törvényerőre emelte. „A módosított ötéves terv segítségével Magyarországot a vas és acél országává, a gépek országává, fejlett ipari országgá alakítjuk” — mondta a törvény szavai.

Valóban, a most megerősített, bővített terv minden száma, célkitűzése mérföldes lépésekkel vezet előre bennünket a szocializmus útján.

Bevehetetlen várrá erősíti azt a bástyát, amelyet Pártunk bölcs vezetésével következetesen építünk a béke védelmének reánk eső szakaszán.

Hogy csak egynéhányat emeljünk ki a tervtörvény legfontosabb számai és célkitűzései közül: a kohászati ipar termelését az eredetileg előirányzott 95 százalékhelyett 162 százalékkal kell emelni. Ez lehetővé teszi, hogy gépipari termelésünket is több mint háromszor nagyobb mértékben fejlesszük, mint ahogy azt az első tervelőirányzat előírta. Villamoserőműveink teljesítőképességét 384.000 kilowattal kell növelni, ami körülbelül a Szovjetunió első ötéves tervében készült hatalmas Dnyeperi Erőművek teljesítőképességével azonos. Vegyiparunk fejlődési ütemét is az eredeti kétszeresére fokozzuk. Építőiparunk pedig gigantikus méretekben bontakozik ki, s az eredetileg tervezett 21.3 milliárd helyett 45 milliárd forint értékű építkezést hajt végre.

Azok az óriási feladatok, amelyek e számok mögött vannak,

az újítói és feltalálói munka, a műszaki és tudományos alkotó tevékenység határtalan lehetőségeit tárják fel,

de egyben meg is követelik e lehetőségek kihasználását.

Már abban is, hogy ötéves tervünk első évének tapasztalatai alapján a terv ilyen hatalmas kiszélesítése vált lehetővé, elsőrendű szerepe volt a szocialista versenynek, az újító- és Sztahanov-mozgalomnak. Ezt már a módosított ötéves tervről szóló törvény bevezető szavai is megállapítják. Rámutatnak arra, hogy „a népgazdaság gyorsabb ütemű, nagyobb mértékű fejlődését a Magyar Dolgozók Pártjának és a Magyar Népköztársaság minisztertanácsának helyes vezetése, a rejtett tartalékok fokozottabb feltárása, a szocialista munkaverseny, a újító- és Sztahanov-mozgalom kibontakozása, munkásosztályunk, dolgozó népünk odaadó munkája, a szovjet szocialista termelési tapasztalatok és munkamódszerek mind szélesebb körű alkalmazása, s a Szovjetunió állandó segítségével tette lehetővé”.

Az újító- és Sztahanov-mozgalom tárta fel az ország előtt azokat a felmérhetetlen tartalékokat,

amelyeket hároméves tervünk tervünk befejeztékor még a legmerészebb tervezés sem tudhatott kellőképpen felbecsülni.

E tartalékok az első tervében kerültek napvilágra, amikor a Sztahanov-mozgalom kialakult. Vele együtt a verseny és újító-mozgalom példátlan fel lendülésének időszaka következett be.

A módosított terv dolgozó népünk alkotóképességének hasonló, sőt kétségkívül még fokozottabb mértékű kibontakozására épít. Ebben bízva rögzíti le a terv számaiban és célkitűzéseiben a reálisan elvárható eredményt. Természetes, hogy

emellett számítunk a Szovjetunió további hatalmas segítségére,

de számítunk a baráti népi demokráciák még jobban kiépülő, még szorosabb együttműködésére is. Elsősorban azonban új, nagy tervünk realitását saját megfeszített szocialista munkánk adja meg, amelynek termelékenységét a versenynek, a szocialista kezdeményezésnek, az újító- és feltalálói tevékenységnek kell a szükséges mértékben emelkednie.

Ami eddig a szocialista verseny, újító- és Sztahanov-mozgalom terén csak lehetőség, valószínűség, előre számításba nem vett többlet volt, most a tervtörvény által feladattá, kötelezővé változott. Így követeli meg dolgozó népünk általános érdeke, szocialista jövőnk, békénk, szabadságunk biztosítása.

Ez a követelmény hatalmas feladatokat ró újítómozgalmunkra és azokra, akiknek feladata és kötelessége az újítók és sztahanovisták munkáját elősegíteni.

Vas Zoltán elvtárs a tervtörvényt előterjesztve, a terv végrehajtásának első és alapvető feltételeként azoknak az eredményeknek állandósítását, megszilárdítását, és kiszélesítését jelölte meg, amelyeket dolgozó népünk, élén a munkásosztállyal, a szocialista verseny és a munkához való viszony alapvető megváltozása terén elért. Másik feltételeként

a rejtett tartalékok további feltárására mutatott rá, hivatkozva azokra a felmérhetetlen tartalékokra, amelyek még kihasználatlanok népgazdaságunk minden területén. Ennél élesebben aligha lehetne aláhúzni az újító- és Sztahanov-mozgalom jelentőségét tervünk végrehajtásában.

Melyek itt az újítók és az újítómozgalom elősegítésére hivatott szervek legfőbb feladatai?

Mindenekelőtt arra kell törekednünk, hogy minél több dolgozó ismerje fel munkája tökéletesítésének, s az újításnak jelentőségét, úgy saját egyéni, mint az országos érdekek szempontjából.

Ez a felismerés azonban, amelyet a propaganda és agitáció eszközeivel minél általánosabbá kell tennünk, önmagában véve még nem elég. Ahhoz, hogy ez a felismerés tényleges cselekedetté, azaz a munka tökéletesítésévé, újítássá, az anyag, az energia, az idő és a munkaerő jobb kihasználásává váljék, mindenekelőtt a dolgozók szaktudásának emelésére, munkájuk minél tökéletesebb elsajátítására van szükség. A műszaki és gazdasági vezetők elsőrendű kötelessége, hogy ezt a legnagyobb mértékben elősegítsék. De maguknak

az újítóknak és sztahanovistáknak is tudniuk kell, hogy nem tarthatják meg élvonalbeli helyzetüket, ha nem képezik magukat és nem törődnek további szakmai fejlődésükkel.

Hiszen az új technika, amelyet ötéves tervünk megteremt, egyre bonyolultabbá válik, egyre több ismeretet követel és nem lehet újító az, aki az adott technikát, amellyel dolgozik, tökéletesen nem ismeri.

Szükség van továbbá nagyobb szervezethez és az újítói tevékenységnek a műszaki fejlesztés feladataira való sokkal fokozottabb irányítására. Ebből a szempontból különösen fontossá válik a műszaki értelmiség szerepe nemcsak a helyes feladattervek kidolgozásában, de a sztahanovistákkal, újítókkal való szervezett együttműködésben is, amely egyformán fokozza úgy a mérnök, mint a munkás kezdeményező tevékenységének eredményességét.

Közelebb kell hozni az újítómozgalom színvonalát a tudományos haladás mai eredményeihez. Ezért meg kell teremteni az üzemi dolgozók és a tudományos intézetek dolgozóinak szoros kapcsolatát és együttműködését, mint ahogyan azt a szovjet tudomány és a szovjet ipar együttműködésének példája mutatja.

Gazdasági vezetőinktől pedig megkívánjuk, hogy becsüljék meg az újítót, szervezzék, segítsék a versenyt és a Sztahanov-mozgalmat, ismerjék fel, hogy milyen óriási jelentősége van — ötéves tervünk fokozott követelményeinek megfelelően — minden üzem és minden műhely tervteljesítésében. Elsőrendű gondjuk legyen az újítások megvalósítása és személyesen törődjenek azzal, hogy azok gyors kidolgozásának lehetőségét megteremt-
sék.

Ezek természetesen csak főkövetelmények, amelyeket mint minden tervet, a gyakorlatban számos részfeladatra kell felbontani és részleteiken keresztül a maguk egészében is megvalósítani. De ha úgy dolgozunk, mint üzemünk vezetői ezeket, a Pártunk és népünk vezetői által nem egyízben világosan meghatározott feladatokat, magukévá teszik, úgy a szocialista verseny, újító- és Sztahanov-mozgalmunk további lendülete, a terv előttünk álló éveiben is éppolyan legyőzhetetlen erővel viszi előbbre annak megvalósítását, mint ahogyan azt az első tervévben tapasztaltuk.

Eredmények és hibák a negyedév mérlegében

Az újítói tevékenység statisztikája 1950 utolsó negyedében és 1951 első negyedében a következőképpen alakult:

	1950	1951
	X. XI. XII.	I. II. III.
Benyújtott jav. száma:	57.562 db.	63.642 db.
Elfogadott jav. száma:	24.864 db.	28.128 db.
Egy évi gazd. eredm.:	276,767.318.— Ft	270,666.656.— Ft
Kifiz. díjösszeg:	8,987.611.— Ft	8,238.000.— Ft

Az utolsó negyedben benyújtott javaslatok számának több mint 10 százalékos emelkedése azt mutatja, hogy dolgozó népünk újítói kezdeményezése tovább szélesedik.

Korántsem ad ilyen jó eredményt azonban a díjazásra és gazdasági eredményekre vonatkozó számadat. Azt látjuk, hogy míg 1950-ben:

egy elfogadott javaslatra 11.131 forint gazdasági eredmény és 361 forint díjazás jutott, addig 1951 első negyedében:

egy elfogadott javaslatra csupán 9622 forint gazdasági eredmény és 293 forint díjösszeg esik.

Az O. T. H. számos nagyüzemnél, majd a gazdasági jellegű minisztériumok újítási szerveinél vizsgálatot folytatott, hogy a statisztikából kitűnő hibák okait felderítse. A vizsgálat a következőket állapította meg:

Az üzemek túlnyomó részében az újítási tevékenység egyre inkább tömegjellegűvé válik.

A benyújtott javaslatok számában általában töretlen fejlődés mérhető le. Ezen a téren a múlt év első adatait alapul véve, a Budapesti MÁVAG-ban 400%-os, a Rákosi Mátyás Művek Motorkerékpár üzemében

900%-os, a Ganz Villamosságiban pedig 1051%-os növekedés tapasztalható. Még a leggyengébb eredményt felmutató üzemeknél is, mint például a Kelenföldi Textil-kombinátnál, 10%-kal növekedett a benyújtott javaslatok száma.

A fejlődéssel azonban nem tart lépést a javaslatok elfogadása.

Ezen a téren semmiféle javulás sincsen. Különösen a Rákosi Mátyás Művek Szerszámgépgyáránál lehet ezt világosan látni, ahol 1950. év folyamán az elfogadott és benyújtott javaslatok aránya 70%-ról 30%-ra csökkent, majd 1951. első hónapjaiban 25% alá esett. Még ennél is rosszabb a Ferencvárosi pályaudvar forgalmi irodájánál és pályafenntartásánál a helyzet, ahol 3200 dolgozó 45 újításából mindössze 6-ot fogadtak el. Jónak csupán a híradástechnikai, tömegcikkipari és vegyipari üzemek eredménye mondható. Itt az elfogadott javaslatok száma a benyújtottakhoz viszonyítva ma is eléri a 60—70%-ot.

A vizsgálat megállapítása szerint

az újítási bizottságok az elmúlt időben rossz, mechanikus, felületes munkát végeztek. Ennek következménye az elfogadott újítások lecsökkenése.

Legfontosabb nagyüzemeinkben, például az Egyesült Izzónál, a DiMÁVAG-nál, a Győri Vagón- és Gépgyárnál egy-egy bizottsági ülésen 50—70 újítási javaslatot tárgyalnak le. Ez azt jelenti, hogy egy javaslatra mindössze néhány perc jut, így a bizottság az újítás lényegével, tartalmával, esetleges hiányosságával, de tényleges felhasználhatóságával, vagy éppen az újítóknak nyújtandó tanácsadással úgyszólván semmit sem foglalkozik.